

gearriveerd die Java in etappes, d.w.z. via de vliegvelden te Darwin, op Timor, op Soemba en op Bali hadden bereikt. Die oostelijke toevoerweg werd door de Japanners uitgeschakeld: nadat een detachement van de 38ste divisie, uit Davao afkomstig, zich eind januari van Ambon had meester gemaakt (ook daar lag een vliegveld), werd in de derde week van februari Darwin in puin gelegd door Japanse vliegtuigen en werden de vliegvelden van Bali en Timor door de Japanners veroverd – Bali van Makassar, Timor van Ambon uit. Daarmee was Java geïsoleerd.

Een deel van de vliegtuigen die Darwin hadden geteisterd, was niet afkomstig van het lichte Japanse vliegkampschip dat wij eerder memooreerden, maar van andere: vier van de zes grote vliegkampschepen die Pearl Harbor hadden aangevallen; die vier, die ca. 300 vliegtuigen aan boord hadden, waren midden februari samen met vijf kruisers en acht torpedobootjagers in de buurt van de Indische archipel gaan opereren – zij verplaatsten zich later in februari naar de Indische Oceaan bezuiden Java teneinde te voorkomen dat Geallieerde marine-eenheden en koopvaardijsschepen van het omsingelde eiland konden ontsnappen, hetzij naar Australië, hetzij naar Brits-Indië en Ceylon, hetzij naar Zuid-Afrika. Twee andere Japanse eskaders hadden opdracht, de voor Java bestemde invasie-convooiën te dekken.

Aanvankelijk had generaal Imamoera, opperbevelhebber van het Zestiende Leger, opdracht gekregen om midden februari op Java te landen, maar die landingen (Imamoera had bepaald dat zij op vier punten op Java's noordkust zouden plaatsvinden) werden eind januari op verzoek van de Japanse marine die nog niet al haar voorbereidingen voltooid had, twee weken uitgesteld. Teraoetsji, de opperbevelhebber van de *Nanjo*-legergroep, bepaalde op 10 februari dat zij op de 26ste moesten plaatsvinden. Daartoe gingen twee grote convooiën onderweg: een westelijk en een oostelijk. Het westelijke convooi dat in vijf-en-vijftig transportschepen o.m. de 2de infanterie-divisie vervoerde alsmede een tot de 38ste divisie behorende, door kolonel Sjoji gecommandeerde brigade die opdracht had, zich op Java onmiddellijk van het belangrijke vliegveld Kalidjati meester te maken, was afkomstig uit de Baai van Camranh, het oostelijke convooi dat de hoofdmacht van de 48ste infanterie-divisie aan boord had, uit de haven van Jolo; aan dat convooi werd in Bandjermasin de Sakagoetsji-brigade toegevoegd – het ging toen twee-en-veertig transportschepen tellen.

Terwijl die convooiën Borneo aan de west- en oostzijde passeerden, constateerden de Japanners dat zich in de Javazee nog steeds vrij sterke Geallieerde vlooteenheden bevonden; zij behoorden tot de onder bevel